

Sporileht

Nr. 99 [3269]

XXIV AASTAKÄIK

ESMASPÄEVAL,
24. AUGUSTIL
1981

Hind 4 kop.

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU J. A. KEHAKULTUURI- JA SPORDIKOMITEE NING EESTI NSV AJAKIRJANIKE LIIDU AJALEHT

JUUBELIKULD NOORIMALE: VALTER KÜLVET 8221

* KA SEITSME-
VÖISTLUSE
MEISTRITIITEL
EESTI NSV
TIPPSUMMAGA *

KERGEJÕUSTIK

Eile ja üleile peeti Kirovi NKK staadionil Haabneemes 60. Eesti meistrivõistlused kümnevõistluses. Neid, kel on õnnestunud kergejõustikukuninga tiitlit võita, on aga tunduvalt vähem — eilseni 34 (U. Palu on tulnud meistriks küs, H. Lipp viis, E. Lilienthal, H. Tiik ja P. Paalo kolm, A. Klumberg, E. Rahn, J. Meier, A. Niggol, H. Koik, P. Toomla, K. Meitern, P. Pöld, T. Suurväli ja T. Kaukis kaks korda). 35-ndana kanti meistrite nimistusse 16 juubelivõistlust alustanud noorim — 17-aastane Valter Külvet. Konkurents oli tihe. Meie tippkergejõustiklastest puudus vaid rekordiomanik ja tiitlikaitsja Tõnu Kaukis, kes viibib võistlusreisil Soomes. Tugev koosseis lõi võistlusliku õhkkonna, eeldas tõhusat eneseületamist. Ja avapäev seda pakkus. Juba avaala 100 m jooks oli palju-tõttav — kuus meest alla 11 sekundi, nende hulgas kõik medalipretendendid (M. Kasearu 10,7, T. Pahker 10,7, V. Külvet 10,7, H. Meier 10,8, T. Pohl 10,8, M. Lätte 10,9). Kaugushüpe lisas veelgi pinget. T. Pahker hüppas 7,44, M. Kasearu 7,41, T. Pohl 7,28, H. Meier 7,27, V. Külvet 7,26. Mõlemad alad toimusid lubatust soodsama tagantuulega. Järgmistel aladel sellist tulevärki küll enam polnud, ent kui avapäeva punktid kokku lõodi, pakkus esikuik pilti, mida meil omavahelises heitluses polnud nähtud: ees meie kõigi aegade parima viie ala punktisummaga 4280 Valter Külvet, tema kannul Margus Kasearu 4182, Tiit Pahker 4073, Tiit Pohl 3983, Heiki Meier 3950, Rain Paju 3751.

Pinge oli üles kruvitud. Mida toob teine päev? Kuigi tund enne tõkkelähet ujutas vihm rajad üle, ei vähendanud see liidrite hoogu: M. Kasearu 14,4, T. Pohl 14,4, V. Külvet 14,8, R. Paju 15,1, T. Pahker 15,3. Pinnase suurtulemusteks säilitas ka kettaheide.

Teivashüpe. Sageli on seda nimetatud kümnevõistluse võt-

8221 punkti. VALTER KÜLVET on esimene 17-aastane kümnevõistleja maailmas, kes on saavutanud sellise tulemuse. LEMBIT PEEGLI foto

mealaks. Siit alates pidavat hakkama paremusrida alles selgema kontuure võtma. Et see nii on, näitas ka eilne päev. Kaalukaunid löid kõikumina. Tiit Pahker, kes tänava ületanud 5,00, ei saanud jagu algkõrguseks valitud 4,40-st. Null tuli vastu võtta ka Andres Graul, algkõrgusega 4,00 piirduda Margus Kasearul. Saanud algkõrgusest vaevalt üle (treener Hans Torim soovitas alustada 3,80-st), jättis Kasearu järgmise kõrguse 4,10 vahele, ülejäämisest aga jõud enam üle ei käinud. Mõtle matumalt talitas Kasearu odaviskes. Kõigil kolmel katsel astus ta üle viskejoone. Nii kogenud võistlejal seda küll ei oleks tohtinud juhtuda.

Valter Külvet seevastu jätkas rekordigraafikus: teivas 4,50, oda 60,34, üheksalt alalt 7682 punkti. Et Eesti tiptulemust endale saada, pidi Külvet nüüd 1500 m jooksma vähemalt 4,50,8-ga, suurmeistri normi (8200) ületamiseks 4,40,9-ga. Ja Külvet tuli mõlemaga toime — 1500 m 4,37,8, kümnelt alalt 8221 punkti.

(Järg 5. lk.)

Laupäeva hommikupoolikuks liikus orienteerujate karavan läbi Rakvere Põlulasse, et selgitada tänavused Eesti NSV meistrivõistlused suundorienteerumises ja teaterajal. Suundorienteerumise medaleid peavad harrastajad ise kõige ihaldusväärsenaks, isegi ihaldatumaks kui maratonorienteerumise medaleid. Seekordsed meistrivõistlused olid kahekümne kolmandad. Viis korda oli enne üleilist võidu pälvinud Arvo Kivikas, naisete parimana oli Maire Raidil kolm ihaldatud esikohta. Üle eile jõudis oma kolmanda kuldmedalini ka põlvalanna Tiina-Mai Pärnik.

Naistest püsis pikka aega

IHALDATUD ESIKOHAD TIINA-MAI PÄRNIKULE JA LEHO HALDNALE

ORIENTEERUMINE

parimana Mare Beilmanni aeg, kes mulluse hooaja oli vahele jätnud ja startis seetõttu nõrgemate grupis. Nüüd on läinud aastate vorm jälle taastumas ja seda kinnitas ka eilne etapivõit teaterajal.

Võimsalt jooksis üleile kogenud Ira Saar, kel rajale tuli minna enne põhikonkurentse. Iseene otsustusvõimet usaldades läbis ta ühe kontrollpunkti teise järel. Ainsana suutsid talt lõpuks paremad olla NSV Liidu koondise kandidaatide karastuse saanud Tiina-Mai Pärnik ja Anne Kiudorv, sealjuures oli Põlva muusikakooli viiuliõpetaja Tiina-Mai Pärniku esikoht veenev. Kogemuse võrra rikkamaks sai aga tõenäoliselt nooruke Riju Johanson, kes tänava täiskasvanutegagi võrdsest võistelnud. Starti ei tulda viimasel sekundil ja tugeva jooksu pealt!

N21 (5,7 km, 12 KP): 1. Tiina-Mai Pärnik, Põlva 57,50, 2. Anne Kiudorv, Tln. 1:00,59, 3. Ira Saar, Tartu 1:01,21, 4. Viiru Rebane, Harju 1:05,23, 5. Kersti Kaasik, Tln. 1:05,54, 6. Tiina Kikkas, Tartu 1:06,50, 7. Rutt Vähejaus, Tartu 1:06,55,

8. Marje Rand, Põlva 1:11,25, 9. Mare Beilmann, Harju 1:12,17, 10. Elli Saal, Põlva 1:13,42, 11. Mare Niitsoo, Rkv. 1:14,04, 12. Ülle Kadak, Vlj. 1:14,36, 13. Juta Tshuhna, Tln. 1:16,01, 14. Ilme Palu, Pärnu r. 1:19,58, 15. Marje Viirmann, Harju 1:20,00, 16. Riju Johanson, Põlva 1:21,53.

N19 (5,7 km, 12 KP): 1. K. Kaasik, Tln. 1:05,54, 2. Tiina Kikkas, Tartu 1:06,50, 3. Rutt Vähejaus, Tartu 1:06,55, 4. Juta Tshuhna, Tln. 1:16,01, 5. Riju Johanson, Põlva 1:21,53, 6. Virve Tshuhna, Tln. 1:32,00.

Meeste paremik oli peale ühe erandi (Johannes Tasa viibis Ungaris) kõik kohal ja lõõgivalmis. Võistlust kõrvalt jälginud orienteerumise föderatsiooni esimees Heino Kask arvas, et on tulnud aeg, mil noorematel vaja end koduradadel tõsiselt näidata, kui nad edaspidi üleliidulistel võistlustel sõna sekka tahavad öelda.

Ja võit läkski juuniorile. Tartu Riiklikus Ülikoolis kolmandal kursusel rakendusmatemaatika õppiv Leho Haldna sai oma orienteerumisaastate väärtuslikuma esikoha. «Kas tänane jooks õnnestus täielikult või tuli vigu ka ette?»

(Järg 4. lk.)

HEINO PUUSTE — ANTERO TOIVONEN 2:1

(REIO OJAVERELT tel. teel.) Soomes võistlusturneel viibivad «Kalevi» kergejõustiklased on esinenud hästi. Turus alanud kahe odaviskaja, Eesti NSV rekordiomaniku Heino Puuste ja Soome tänavuse meistri Antero Toivoneni duellis kuulub edu H. Puustele. Tallinna kalevlane võitis Turus 86,08 (2. A. Toivonen 81,50), Poris omakorda A. Toivonen 85,08 (2. P. Sinersaari 84,92, 3. H. Puuste 83,68), eile Varkauses taas H. Puuste tulemusega 86,28 (2. A. Toivonen 83,04).

Aivar Ojastu oli Poris parim 400 m 47,97 ja Tarmo Valgepea kõrgushüppes 2,18-ga. 5000 m jooksus pani Euroopa meister Martti Vainio viimasel sirgel oma kiiruse maksma ja võitis Toomas Turbi 0,51 sekundiga — ajad 13,37,29 ja 13,37,80.

Eilegi lõpetas Varkauses 5000 m jooksu esimesena M. Vainio — 13,39,5 (2. T. Turb 13,39,8). Kalevlastele kuulus veel kolm alavõitu: A. Ojastu 400 m 48,3, Mati Uusmaale 3000 m takistusjooksus 8,41,5 ja T. Valgepeale kõrgushüppes 2,21-ga.

RAHVASTE SPARTAKIAADI HUVIDES

Eesti NSV võrkpallikarika-võistlused korraldati tavako-haselt augustikuu alguses Pär-nus. Esmakordselt said trofee-de omanikuks Kirovi-nim. Näidiskalurikolhoosi naiskond (treener M. Kiri) ja Tallinna Autobussipargi meeskond (Eesti NSV teeneline treener R. Pundi).

Karikavõistluste finaali peaks näitama hooaja jooksul tehtud treeningutöö tulemusi, mängijate ja meeskondade meisterlikkuse kasvu. Kahjuks arvukas pealtvaatajaskond seda Pärnus ei näinud. Mängijad, sealhulgas koondislased tegid liiga palju elementaar-seid vigu.

Taktikaliselt arenesid män-gud lihtsustatud skeemi järgi, primitiivselt. Enamalt jaolt usaldati rünnaku lõpetamine võrgu juures kahele-kolmele tugevemale surujale. Üksnes Autobussipargi mehed esinesid teistest märgatavalt kindlami-ni. Nad kombineerisid julgelt ja tihti, see tagas neile ka esi-koha.

Ilmselt püüdsid pallurid end parimast küljest näidata, kuid et turniiriks poldud peaaegu mingeid ettevalmistusi tehtud, siis järgnes üks jäme viga teisele ja mänguili kannatas seeläbi kõvasti. Kui kohtumise ajal teeb meeskond 12 servi-viga ega suuda vastu võtta 15 (!) pallingut, siis on see vä-ga halb näitaja.

Mängijatelt sai küsitud, millest nõrk, ebaühtlane mäng

tingitud on. Vastus tuli nagu ühest suust: «Ah, see ju roh-kem puhketurniir.» Seepärast keegi ei võtnudki südamesse krobelsi vigu, punktide, gei-mide ja mängu kaotust. Või-mutses ükskõiksus. Üksnes Autobussipargi treener R. Pundi oli range ja nõudis oma kasvandikelt kõike välja-panevat mängu.

Paljud Pärnusse puhkama ja ravima sõitjad teavad lau-lusõnu: «Pärnu — suviste rõõmude linn!» Jah, suvise Pärnu rõõme on õigus maitsta puhkajatel, aga Eesti NSV võrkpallikarikavõistluste fi-naali komandeeritud mängi-jate esmaülesandeks oli siiski oma meisterlikkuse demonst-reerimine. Aga nagu tavaliselt suviti ikka, ei saanud meister-likkusest juttugi olla, kuna turniiriks poldud ettevalmis-tusi tehtud.

Kerkib küsimus: kas edas-pidi on üldse otstarbekas ka-rikavõistluste finaali suvel pidada?

Selge see, et ei ole! Kuid karikavõistlusi on vaja ja neid tuleb pidada niisamasu-guse süsteemi järgi nagu praegugi. Ainult et korralda-misaeg tuleks edasi lükata septembri lõpule, ok-toobri algusele. Seega toi-muksid need kuu-poolteist enne Eesti NSV esiliiga meist-rivõistlusi. Ja kui karikavõist-luste reglementi võtta puni-t, et võitja saab õiguse esindada

VÕRKPALL

Eesti NSV-d NSV Liidu kari-katurniiril, siis muutuks ka sportlaste suhtumine neisse hulga tõsisemaks. Turniiriks valmistutaks täie innuga, män-gud kujuneksid paeluvaks ja kõrgetasemeliseks.

Säärases konkurentsiohk-konnas oleks ka koondise treeneritel etem välja valida 16 tugevamat kandidaati «Ka-levisse» ja meie vabariigi koondisse osalemaks üleliidu-listel meistrivõistlustel ja eel-seisval NSV Liidu rahvaste VIII suvespartakiaadil.

Aga mida suvel teha? Suvel, maist augustini on paras aeg kehakultuurikollektiivide ja sõsarettevõtete kohtumiste, ametiühingute spartakiaadide, samuti «Kalevi», «Jõu» ja «Nooruse» esivõistluste jne. korraldamiseks.

Säärased üritused kergen-daksid sügistalvise kalender-plaani liigkoormatust (ka turniir kanduks suvele üle) ja võimaldaksid võistlusi eesku-julikult läbi viia. Seesugune hajutamine vabastaks ka koondislased ülemäärasest hoi-vatusest klubis ja nad saaksid vabariigi esinduses end paremini NSV Liidu meistrivõist-lusteks ja rahvaste spartakia-diiks ette valmistada.

Võistkondlikel spordialadel on juurdunud arvamus, et kui klubid on tugevad, siis on või-mas ka koondis. Ka Eesti võrkpallis on selline seos ole-mas, kuid mitte täiel määral. Kui 1981. a. koondise kandi-daatide nimistut vaadata, siis näeme, et nende 16 mehe hulgas pole ainsatki esindajat Vinni Näidissovhoostehniku-mist (treener O. Salundo), Ki-rovi-nim. Näidiskalurikolhoos-ist (P. Sepp) ja Pärnu KEK-ist (A. Käbin). Ammu pole koondises Tartu võrkpallureid olnud.

Eelnimetatud kolmes klu-bis on kõik võimalused lai-matute mängijate ettevalmis-tamiseks mitte üksnes oma meeskonna, vaid ka koondise tarvis. Selleks tuleb tõsta treeningute mahtu ja inten-siivsust. Eriti aga on vaja sellele tähelepanu osutada treeningukogunemistel ja võistluste käigus. Need kollek-tiivid heitlevad auhinnakohta-de pärast Eesti meistrivõist-lustel ja ka maasportlaste üle-liidulistel mängudel. Kuid meie vabariigi koondisel on tugeva-mad konkurendid ja sellepä-rast peab ka võrkpallurite meisterlikkus olema paljuta-hulisem, universaalsem.

Üleliidulistel juunioride ja täiskasvanute turniiridel on praktikasse juurdunud nn. seadetreeningud (võistluseks häälestumine) võistluspäeva hommikul. Meie klubide tree-

nerid aga hoopiski ignoreeri-vad seda meetodit Eesti NSV meistri- ja karikavõistluste aegu. Mõnedel võrkpalluritel ja teeneritel on väär arusaam, et harjutamine võistluspäeva hommikul väsitab mängi-jaid (?!). Tahaks meenutada, et Tallinna «Kalev» võttis 1967. aastal esmakordselt meie maal kasutusele hommikused treeningud, kus end häälestati eelseisvaks kohtumiseks. See-juures harjutati neil aastail raskendatud tingimustes: vä-lisväljakutel, päikese ja vahel ka tugeva tuule käes. See aitas ka «Kalevil» üleliiduli-seks meistriks tulla.

Kasu lisatreeningutest on vaieldamatu. Peale kõige muu (strateegia ja taktika küsimu-sed) säärase treeningud ka distsiplineerivad võrkpallu-reid, annavad neile sihikindla häälestuse ja õpetavad neid mängu ajal mõtestatult tegut-sema. Kasulik on omaks võtta reegel: «Et mängus oleks vä-hem vigu, tuleb hommikul harjutada!»

Eelseisev NSV Liidu rahvas-te VIII suvespartakiaad ko-hustab meie võrkpallureid ja treenereid tegema maksimaal-seid ponnistusi, et raske kon-kurents teiste liiduvabariiki-de ja Moskva ning Leningradi koondistega pääseda esimesse finaalkuukusse!

**NSV Liidu teeneline treener
IVAN DRATSOV**

Treenerid. Kauaaegne Tallinna «Kalevi» meeskonna vanemtreener, NSV Liidu teeneline treener IVAN DRATSOV (paremal) ja «Kalevi» treener LAIMONS RAUDSEPP.

OLO POLLI foto

Tardumus, sekundi murdosa pikkune. Kuhu lähed, pall?

TOOMAS ARINGU foto

ON's INIMENE OMA ÕNNE SEPP?

Ilusad suveilmad meelitasid tuhandeid inimesi veekogude äärde ja veekogudele.

Ujumise toime inimese orga-nismisse on sügav ja mitme-külgne. Kehalised harjutused on siin leidnud õnnestunud ühendu-se looduse tervendavate teguri-te päikese, õhu ja veega. Hoopis iseasi on, kuidas keegi oskab käituda, et oma käikudest hiljem mitte kahetsust tunda või et see hoopiski viimaseks ei jääks. Pa-raku võib nii mõnigi kord rõõ-must saada mure või koguni lein. Seda siis, kui ujumisoskus pole küllaldane, kui ollakse liig-julge, kui hinnatakse üle oma võimeid, kui minnakse ujuma purjuspäi, kui supeldakse ujumi-

seks keelatud ohtliku põhjaga veekogudes või kui lapsed jäe-takse veekogude läheduses oma-pead ning eiratakse veeliikluse eeskirju.

Tänavu on uppunud 58 ini-mest, neist enamik noored ja keskealised. Päästetud on 31 inimest.

Noor ema tuli 3,5-aastase pojaga Tartus Anne kanali äär-de päevitama. Ta pani poisi õhkmadratsile, lükkas vette ja käskis tal kätega sõuda. Laps aga libises madratsilt sügavasse vette. Õnnetust märkas Arkadi Jakimov, ta sukeldus ja tõi lapse kaldale. Vahepeal oli poiss vett ahminud ja teadvuse kaotanud. Vetelpäästjad H. Raudjalg ja J. Truus andsid lapsele esmaabi. Kiirabi viis päästetu haig-lasse. Kahjuks toimivad paljud emad-isad nii mõtlematult, va-nemate mõtlematus aga maksab lastele elu.

Tänavu on mitmesugustel põhjustel uppunud juba 26 ku-

ni 16-a. last. On ju teada, et alla 14 a. vanuseid lapsi ei tohi veekogude äärde ilma täiskas-vanuta lubada, kuid ometi unu-satakse see sageli.

Tamula järve ääres pur-jutas neli noort inimest. Noorim oli 16-a. Urmas, kellel 17. sünnipäevast jäi paar päeva puudu ja vanim 27-a. naine. Keelusildi alt «Ujumine keela-tud, ohtlik koht» läks Urmas ujuma. Keegi ei püüdnud nooru-ki takistada. Järgmisel päeval tegid nad näo, nagu ei teakski, kuhu Urmas jäi.

19-a. Vladimir uppus akva-langiga ujumisel. Tal polnud akvalangisti tunnistust. Et ak-valangiga sukeldumine nõuab praktilisi oskusi ja teoreetilisi teadmisi ning et see inimene peab olema täiesti terve, siis tu-leb eelnevalt käia arstlikus kom-isjonis ja lõpetada akvalangis-ti kursus. Ka hingamistoruga veealusel kalapiiugil on vaja vi-

lumust ning sukeldusujuja tun-nistust.

Paadisõit on suvel üks pare-maid aktiivse puhkamise vorme. Seda muidugi juhul, kui paadi-kaaslasteks ei saa viinapudel.

Õnnetuste vältimiseks Peipsil Kohtla-Järve territooriumil paik-neva järve osas on Kohtla-Järve Rajooni RSN Täitevkomitee ot-susega keelatud sõudepaatide, süstade ja kummipaatidega kau-geneda kaldast üle 500 m ja se-dagi ainult tuulevaikse ilmaga. Seda nõuet aga kahjuks ei täi-deta.

51-a. Sergei sõitis Peipsile kalastama kokkupa-dava metallist jahimehepaadiga. Umbes 1,5 km kaugusel lõi tugev laine paadi vett täis, alus vajus koos omanikuga jär-vepõhja. Tugeva tuulega sõitis Peipsile kalastama 49-aastane Vadim. Umbes 1 km kaugusel läks paat ümber, mees uppus.

Tori jõesuudme lähistel sattus veekeerisesse (jällegi jahimehe-

paadiga) 25-a. mees. Ka tema läks koos alusega põhja.

Ilmad on muutunud tuuliseks, ja sageli juhtub nii, et sadamast lahkudes on vaikne, veekogul aga tõuseb tuul. Sel juhul on tingimata vaja panna selga päästevest. Lastel olgu ka vaik-se ilmaga vest seljas.

Nagu näitavad veeliiklusins-pektoirite kontrollreidid, oli paa-dijuhtidel küll iga reisi jaoks paistevest kaasas, kuid nad olid paigutatud lukustatud panipaika. Paadiavarii korral ei saa neid enam kätte.

Et traagilisi õnnetusi vältida, käituge veekogude läheduses ja veekogudel arukalt. Pidagem mees, et alkohol, ujumine ja paadisõit ei sobi kokku. Ka ei tohi lapsi hetkekski veekogude ääres järelevalveta jätta! On ju igaüks meist oma õnne sepp. Meie endi distsiplineeritusest sõltub meie ja meie laste elu ja tervis.

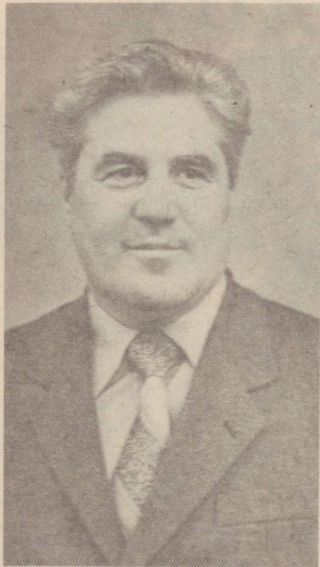
HELGI LUTVEI

Sportilekt

2

Nr. 99

24. augustil
1981

ÕNNITLEME!

**FRED
OPER
50**

Homme saab 50-aastaseks Tallinna 10. keskkooli direktor Fred Oper, koolimees, kes koos juubeliga tähistab ka oma 30-aastast pedagoogitöö tähtpäeva.

Õpetajaametiga alustas ta 1951. a. Otepää keskkoolis, samas koolis, mille ta ise lõpetas. Ja tollest ajast alates on Fred Oper andnud oma jõu ja teadmised noorte õpetamisele ja kasvatamisele. Haridusosakonna juhina Otepää rajoonis, direktorina Otepää Internaatkoolis ja Kaagvere Internaatkoolis, aseesimehena Tartu linna RSN Täitevkomitees.

Pingelise ja vastutusrikka kutsetöö kõrval on Fred Operi meelisharrastuseks olnud sport. Poisipõlves, nagu ikka, kõikvõimalikud alad. Ajapikku jäid esiplaanile kergejõustik ja male. Kergejõustikus olid tulemused küllaltki paljutootavad (100 m 11,3 sek., kaugus 6,50), kuid lõpuks jäi ikkagi male. Ehk seepärast, et F. Oper on mõtteselgusest ja täpsusest alati lugu pidanud ning seda oma matemaatika-füüsikakutundides ka õpilastele sisendanud.

Vabariigi maleringkondades on juubilar omainimene. 1955. aastal võitis ta maaspordiühingu meistritiitli, kümme aastat hiljem täitis meistrikandidaadi normi ja on kuni tänaseni «Jõu» jõuproovidel maletanud päris edukalt. Hinnatavam on olnud siiski F. Operi tegevus organisaatorina-aktivistina. 1960. aastast juhib ta «Jõu» malesektsooni, 1970. aastast kuulub ta Eesti NSV Maleföderatsiooni presiidiumi.

Juubelijuttu tehes tundsi me aga huvi, mida staažikas pedagoog arvab meie õpilasspordi hetkeseisust.

«Aastakümneid tagasi oli spordihuvi märksa suurem. Nüüd oodatakse taganttõukamist. Tegevuse hindamise mõõdupuuks on üksikud tipud, suur õpilaskontingent jääb pahatihti hoo pis kõrvale. Niisugune tendents on minu arvates väga väär. Spordi mängulisus ei jäta ühtegi last üksikõikseks, seda huvi tuleb vastavate ürituste ja võistluste kaudu edasi arendada. Muidugi, võimlatundide nappus on suur, kuid seda peab korvama entusiasm ja eesmärgikindel töö. Mulle näib, et õpilaste massiliseks kehakultuuriharrastuseks puudub vajalik ürituste- ja võistluste süsteem. Näiteks, eelseisvaks õppeaastaks on terve Tallinna ulatuses olemas tantsupidude korraldamise graafik, kus igal koolil kuu jooksul ettenähtud vähemalt kaks piduõhtut. Aga spordi osas kahjuks nii läbi mõeldult veel ei tegutseta.»

Soovime juubilarile tugevat tahet ning jätkuvat energiat meie noorte õpetamisel ja kasvatamisel.

Need poisid ootavad nüüd, millal mänqujäre nendeni jõuab.

PEATUS PUTUKA PÄRAST

Kui palju oleneb esimesest pilgust. Vahel piisab, et veenduda, et olla päris kindel, et... Vahel arvatakse, et esimene mulje on petlik.

Valgemetsa pioneerilaagrisse jõudes näis esimesel pilgul, et laager nagu laager ikka: väravas valve, eemal lipuplats, majade ja mändide vahel vilksatavad lapsed. Ohkutäitev fanfaar, kasvatajate hüüded. Ei midagi erilist. Ent korraga oled üllatatud — laagril pole otsa ega äärt. Astud ja astud, aga ikka ei pörka kokku laagrit ümbritseva piirdega. Laagrimajad on õdusalt hajutatud, nad kerkiavad silmade ette mõne künka või metsatuka tagant; veidi ootamatult aga leiad end juba Ahja jõe ürgorust, oled silmitsi helendava paealdaga, ülal kõrguvate mändidega ning su eses voolab rahuliku leigusega jõgi. Ohk tundub äsjasaabunule lausa harjumatu puhas.

Nii palju siis esimesest petlikuks osutunud pilgust. Silmale avanes aga muudki rõõmustavat. Laagris on piisavalt korras mänguväljakuid. Kes teab, ehk see kõik ongi omajagu kaasa aidanud, et Valgemetsa pioneerilaager 1980. a. suvel sportimises teistest vabariigi pioneerilaagritest ette trügis ning enda valdusse «Spordilehe» karika sai. Mil kombel au pälviti, jäi seda

puhku selgitamata, kuna sel aastal juhib laagrit uus ülem. Vaatamata sellele, et Ene Pärn on Valgemetsas laagriülemaks esimest aastat, on ta staažikas ja kogenud, seitse suve tegelnud laste suvepuhkuse korraldamisega.

Tema arvates ei tulene sportlik tublidus üksnes headest tingimustest, laagril peab vedama ka kehalise kasvatusinstruktoritega, kes oskavad sporditööd käima panna. Ja et esikoht polegi kõige tähtsam. Hea on, kui lapsed liiguvad palju värskes õhus, õpivad üht-teist juurde ja on vahetuse lõppedes veidi osavamad, tugevamad, tervemad. Seda nad kindlasti on. Ega olegi vist palju neid lapsi, kes poleks laagrielu tunnetanud. Ühe korragi, kui mitte rohkem, et nuusutada, mis elu see on. Edasi oleneb juba nii laagrist kui lapsest, mismoodi kõik kujuneb, meeldib talle või mitte. Lastel, kel puudub seltsimisvaim, erilised huvid, liikumissoov, on laagris raskevõitu. Nad jäävad kõigest kõrvale ega leia tunnustust. Pole uudis, et sporti teinud laps sõbruneb hõlpsamini, on vastupidavam, distsiplineeritum. Pioneerilaagris on sport alati au sees olnud. Kes ei tahaks, et just tema rühm tuleks esikohale ning et ta ise sellel või teisel alal silma paistaks ja koju jõudes koduste

rõõmuks diplomid lauale laob.

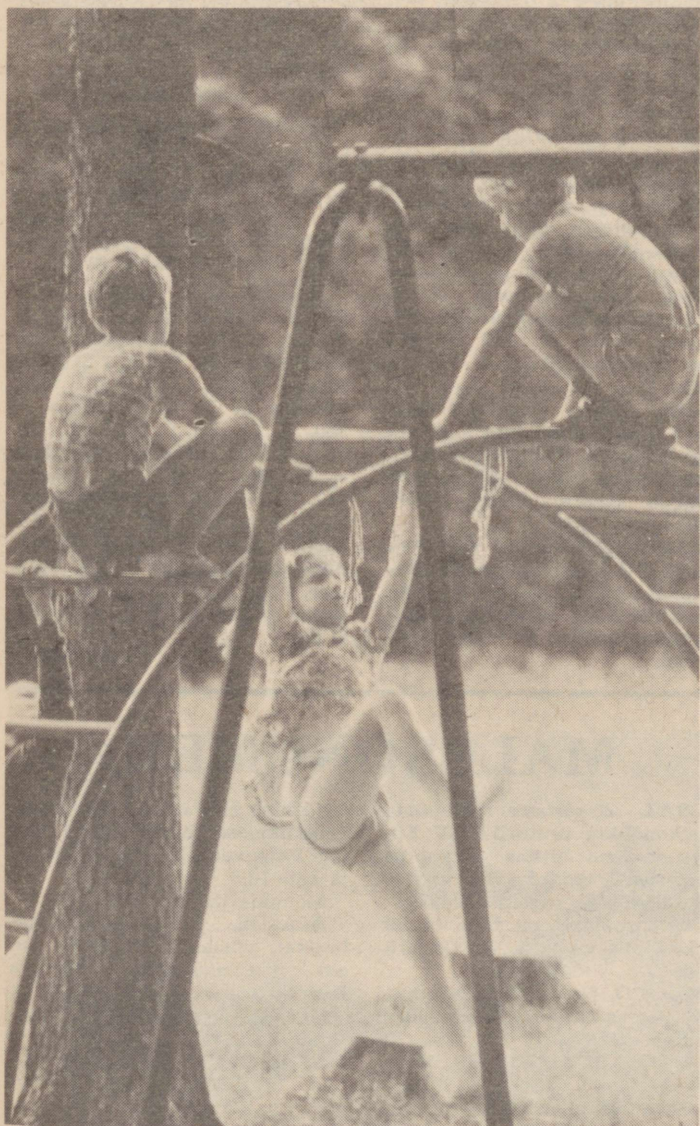
Valgemetsa laagris ilmnes tõsiasi, et pioneerilaager on koht, kus avaldub ilmekalt laste sportimistuhin, mida koolis ja kodus ehk ei märgatagi. Sportlikke üritusi on küll piisavalt, ent vabadelgi momentidel ei seisa palliplat-sid tühjad. Rohkem on muidugi hasarti kui oskusi. Rahvastepalli mängitakse kuni kümne «eluga», korvpalli põrgatatakse kahe käega — sellegipoolest mängitakse. Oskajamad on ju teistes (spordi-) laagrites. Ohin ja tahtmine korvab kõik vajakajäämised. Pealtvaatajadki ei jää elamusetä. Nii vahetusest vahetuse.

Vahetusi on kolm. Kolm korda saab ring ikka ja uuesti täis. Ent on lapsi, kes laagri-eluga nõnda päri, et tulevad laagrisse üha uuesti.

Üks kasvataja kurtis, et pole kerge 8—9-aastasi lapsi ravis kõndima sundida, pudenevad laiali, tihti peatuvad iga putuka juures. Talle meeldib, et lapsed säärasead on, aga kord on kord. Lapsed peavad olema ravis ja õigel ajal õiges kohas. Teisiti ei või. Laagri-režiimiga kohanetakse.

Laagrisuve lõpp on käes. Lapsed said oma laagri, oma suve. Midagi ka talveks.

SILLE MAKSIMOV

Mõelgem — mis ajab lapsi turnima, hüppama, võidu jooksmata...

Valgemetsa laagril on oma ujumisbassein. Suplemaminekut oodatakse vaat et kõige kärsitumalt. Vesi tõmbab.

RAIVO RIKI fotod

Spordileht

Nr. 99
24. augustil
1981

3

IHALDATUD ESIKOHAD...

(Algas 1. lk.)

«Tehnilise raja kohta oli see hea jooks. Suuri vigu ma ei teinud ja see oli põhiline.»
«Kas rajal oli juba aimu, et koht tuleb hea?»

«Mul oli orientiir olemas. Lõvi jooksis ees. Sain raja kõrvalt teada, et esikohavõistlus käib temaga. Taga oli Kivikas. Kuidas tema tuleb, ei teadnud.»

«Mitu aastat kulus meistrikullani jõudmiseks?»

«Alaga olen tegelnud neli aastat.»

«Praegune ei tohiks võime-te piir olla. Milles on varu?»

«Aryan, et nii tehniliselt kui kehaliselt on arenguruumi. Selles mõttes oli minu võit täna veel juhuslik.»

«Kergetes olukordades ei ole raske orienteeruda. Mida teha aga siis, kui kimbatus käes. Igal mehel on raskustes vististi oma trumbid, oma lähene-mine?»

«Mina aeglustan jooksu. Ajutegvus paraneb kohe.»

Ka Vello Lõvi hõbemedal on suur kordaminek, Arvo Kivika pronksmedal aga lisa üli-rikkalikule auhinnakollektsioonile.

M21 (11,7 km, 21 KP): 1. Leho Haldna, Tartu 1:24.24, 2. Vello Lõvi, Tartu r. 1:24.37, 3. Arvo Kivikas, Tartu 1:27.07, 4. Kalle Luuk, Tln. 1:27.16, 5. Uku Annus, Harju 1:28.16, 6. Tiit Tatter, Harju 1:28.46, 7. Nikolai Järveoja, Põlva 1:29.17, 8. Lembitu Kuuse, Tartu 1:30.50, 9. Tõnu Savi, Harju 1:31.15, 10. Jaan Miljan, Tartu 1:32.37, 11. Urmas Kannumäe, Tln. 1:33.11, 12. Tiit Tali, Tartu 1:33.16, 13. Arvo Saal, Rkv. 1:33.44, 14. Mati Ojandu, Võru 1:35.06, 15. Valentin Rudakov,

Tln. 1:35.26, 16. Madis Oras, Tartu 1:36.17.

M19 (11,7 km, 21 KP): 1. Leho Haldna, Tartu 1:24.24, 2. Toomas Ellervee, Tartu 1:47.12, 3. Heiki Einpaul, Tln. 1:51.03, 4. Siim Veski, Tln. 1:52.14, 5. Hillar Takk, Harju 2:05.28, 6. Sixten Sild, Valga 2:09.27.

Naiste teaterajal juhtisid harjulannad algusest lõpuni. Põlvalannad olid avaetapi järel kuuendad, teise etapi järel neljandad, lõpuks teised (Riju Johansonilt parim etapiaeg 36.54). Anne Kiudorv tõstis Tallinna naiskonna viien-dalt kohalt kolmandale. Selleks tuli tal rajal ta-gasi võita rohkem kui ka-heksa minutit. See õnnestus Kolm pronksmedali pärast heitlevat viimase vahetuse jooksjat lõpetasid seitsme sekundi sees!

Meeste teatevõistlus lõppes protestiga (äpardus avaetapi KP-ga), kuid peakohtunik ja žürii ei pidanud protesti pii-savalt argumenteerituks ja medalid anti välja.

Rajal käis siiki põnev võist-lus. Leho Haldna saatis Arvo Kivika viimasele vahetusele kaks minutit ja kaks sekundit varem kui Mart Külvik Kalle Remmi. Ometi jõudis Remm esimesena fini-sisse. A. Kivika siiras hinnang: «Ma tegin väikesi vigu, kao-tasin kalleid sekundeid otsus-te kontrollimiseks, sest legen-di polnud käepärast. Aga see pole õigustus. Kalle oli täna lihtsalt väga hea.»

Nikolai Järveoja põlvalaste ankrumehena läks rajale neli sekundit pärast Kalle Luuki, lõpetas aga kümminutilise edu ja pronksmedaliga.

Parimad etapiajad: I vahe-tus — Avo Veermäe 55.51, II vahetus — Urmas Kannumäe

43.12, III vahetus — Kalle Remm 44.09, Mati Ojandul tei-sena 47.17, Nikolai Järveojal 48.03; Arvo Kivikal 49.52.

Teateorienteerumine. Me-hed. (6,3+6,3+6,3 km; 11 KP +11 KP+11 KP): 1. Tartu III (Avo Veermäe, Mart Külvik, Kalle Remm) 2:32.03, 2. Tartu I (Lembitu Kuuse, Leho Hal-dna, Arvo Kivikas) 2:35.44, 3. Põlva (Tõnu Nurm, Kalle Oja-soo, Nikolai Järveoja) 2:38.45, 4. Tallinna I (Tiit Kuusik, Urmas Kannumäe, Kalle Luuk) 2:49.23, 5. Rakvere raj. I (Ivar Masing, Uno Reinmaa, Arvo Saal) 2:51.25, 6. Tartu IV (Toomas Ellervee, Tõnu Pani, Kalle Kalm) 2:56.23, 7. Harju I (Tõnu Savi, Rein Unt, Uku Annus) 3:02.40, 8. Tartu II (Jaan Miljan, Madis Oras, Tiit Tali) 3:05.11, 9. Tallinna IV (Rafael Gordon, Ants Tamm, Siim Veski) 3:05.19, 10. Tartu raj. (Jüri Merirand, Heiki Rammul, Vello Lõvi) 3:14.31.

Naised (4,4+4,4+4,0 km; 7 KP+7 KP+9 KP): 1. Harju I (Mare Beilmann, Viu Rebane, Marje Viirmann) 2:14.08, 2. Põlva (Marje Rand, Tiina-Mai Pärnik, Riju Johanson) 2:29.12, 3. Tallinna I (Kersti Kaasik, Anu Loonet, Anne Kiudorv) 2:40.43, 4. Tartu II (Riina Ki-vikas, Maie Abram, Virve Kuuse) 2:40.49, 5. Tallinna III (Maimu Kusov, Leena Annus, Niina Karnit) 2:40.50, 6. Har-ju II (Maire Raid, Koidu Kan-nel, Reet Uusberg) 2:55.49, 7. Hiiumaa (Urve Smill, Anu Saue, Ene Padu) 3:09.50, 8. Tallinna II (Juta Tshuhna, Virve Tshuhna, Lea Korem) 3:16.38, 9. Tartu I (Tiina Kik-kas, Rutt Vähejaus, Ira Saar) 3:19.38, 10. Pärnu raj. (Ilmi Nael, Anne Vaher, Ilme Palu) 3:24.08.

URMAS ESLON

TRÜ-s rakendusmatemaatikat õppiv LEHO HALDNA sai oma seni-se sportlastee suurima võidu, Eesti NSV meistrivõistluste kuldme-dali.

TOOMAS ARINGU fotod

Läbi aegade on suundorien-teerumises kolm korda Eesti NSV meistriks tulnud ainult kaks naist, TIINA-MAI PÄR-NIK (pildil va-semal) ja MAI-RE RAID.

Õppetund Leedu noortelt

Laupäeval algas Tallinnas üleliiduline tsooniturniir ULKNO Keskkomitee poolt väl-ja pandud «Lootuse» karikale. Koos meie vabariigi koondisega osalevad õiguse eest mängida finaalis (edasi pääsevad iga alagrupi kaks paremat) 1968. ja 1973. aastal karikavõitjaks tul-nud Gruusia NSV, Leedu NSV, Valgevene NSV, Tadžiki NSV ja Moskva koondis (pälvis ka-rika aastatel 1975 ja 1979).

Turniiri avamängus olid vas-tamisi Gruusia ja Tadžikistan. Favoriidiks peetud 16—17-aasta-sed Gruusia pallurid näitasid oma ea kohta tehniliselt head mängu Rünaku organiseerimi-sest võtsid osa kõik mängijad,

lähimurde algatajateks olid aga kiired ääred. Tadžikistani noor-te tunnustuseks tuleb öelda, et nad asetasiid pearõhu kaitsele ja suutsid skoori suureks paisu-mise ära hoida. Gruusia võitis 2:0.

Valgevene ja Moskva kohtu-mises ei tulnud Valgevene noor-mehed ülekaalu realiseerimisega toime. Oma mängu vasturünna-kutele rajanud moskvalased löid mõlemal poolajal ühe vära-va ja võitsid 2:0.

Ilus suveõhtu ja soov kaasa elada meie vabariigi järelkas-vumeeskonna esinemisele tõi Eesti—Leedu matšiks Kadrioru staadionile sadu jalgpallihuvili-si. Kahjuks tuli neil pettunult lahkuda.

Juba kohtumise alguses haa-rasid lühikest sõdumängu har-rastavad ja Eesti noortest kiir-remad leedulased ohjad enda kätte ega loovutanud initsiatii-vi lõpuvileni. Vahetajale läksid meeskonnad Leedu eduseisul 2:0.

Teisel poolajal lagunes Eesti koondise mäng täielikult. Veel kuus korda lendas pall väljaku-peremeeste väravasse ja Leedu oli saavutanud suureskoorilise võidu 8:0. Kommentaarid siia on liigsed... Mainime vaid, et üleliidulisel koolinoorte sparta-kiaadil kaotas Eesti Leedule 0:7.

Täna mängitakse teine voor. Kell 16.30 kohtuvad Kadrioru staadionil Tadžikistan — Leedu ja kell 18 Valgevene—Eesti.

Kolmas voor: 26. augustil kell 11 «Norma» staadionil Leedu — Moskva, kell 16.30 Kadriorus Gruusia — Valgevene ja kell 18 Eesti — Tadžikistan.

AKSEL LEMMATS

ESIKOHT LASKMINE «JÕU» LASKUREILE

Eesti NSV võistkondlikud meistrivõistlused olümpiaharju-tustes Elvas lõppesid «Jõu» las-kurite veenva esikohaga. «Jõu» sportlased võitsid esikoha kuues, dūnamolased kahes, kalevlased ühes harjutuses. 1. «Jõud» 450, 2. «Dūnamo» 310, 3. ALMAVD—«Kalev» 250, 4. «Noorus» 110 punkti.

Seekord oli Elva lasketiir hel-de kõrgete tulemuste poolest. Sündis neli vabariigi tipp tule-must ning neli laskurit ületas es-makordselt meistrinormi.

Väikepüssi suures standardis kogus «Kalevi» nelik lamades-asendis 1582 silma, 4 silma roh-kem kui 1974. aastast kehtinud rekord. Uue tippmargi sünnis olid osanikud Ivar Randmer 398, Toomas Vinter ja Jüri UH 395 ning Aleksandr Makarov 394 sil-maga.

«Jõu» mehed püstitasid tipp-margi õhupüssiharjutuses. 60 la-suga kogusid Mati Nigul (572), Karl Kontor (572), Aivar Kuhi (569) ja Andrei Reppo (569) 2282 silma.

Uued tipptähtsused on veel Ave Niguli 392 s. 40 lasuga õhupüs-ist, kaks silma Liivi Ermile kuu-lunud rekordist enam, ning Andrei Ivanovi 580 s. 60 lasuga õhu-püssist.

Nimetatud tulemustega sai üle-liidulise koolinoorte spartakiaadi kahekordne võitja Narva noorus-lane Andrei Ivanov jagu ka meistrinormist. Meistersportlase normi ületamist märgivad veel Alvi Sultsi (D) 582 s. spordipüs-tolist ning Toomas Vinteri ja Ma-dis Lepa (J) 597 s. 60 lasuga la-mades.

Parimaid individuaaltulemusi.

Naised. Väikepüssi standard — L. Erm, J 574, J. Kononenko, D 573, A. Nigul, J 569; õhupüss 40 l. — A. Nigul, J 392, L. Erm, J ja J. Kononenko, D 387; spordi-püstol — A. Sults, D 582, R. Mar-do, J 579, I. Rose, RJ 578.

Mehed. 60 l. lamades — T. Vinter, K ja M. Lepp, J 597, A. Reppo, J 592; väikepüssi suur standard — M. Nigul, J 1143, A. Kuhi, J 1139, A. Reppo, J 1133; õhupüss 60 l. — A. Ivanov, N 580, G. Saarep, D 579, Ann Tih-van, N 577; «Jooksev metsiga» — M. Jõgi, D 572, H. Miller, J 562, G. Ganzen, D 556; vabapüs-tol — R. Virolainen, J 552, E. Ro-humets, J 541, P. Sõber, D 541; olümpiakiirlaskmine — N. Paju-saar, J 590, R. Tahir, N 586, Vjat-šeslav Moissejev, K ja R. Kurus, D 585.

ENN RUSI

MALESÕNUMEID

GRAZ. 26-aastaste maletajate võistkondlik turniiril NSV Liidu meeskond alistas 4. voorus Prantsusmaa 3,5:0,5 ja 5. voorus liidri Inglismaa samuti 3,5:0,5.

5. vooru järel oli NSV Liidul 15,5, Inglismaal 15 ja Ungaril 14 p.

MEXICO. Noorte MM-võistlus-te 2. voorus oli Jaan Ehlvest taas võidumees.

GOMEL. Balti liiduvabariikide ja Valgevene maleturniiril juhib 12. vooru järel J. Petkevič, Läti 7,5 punktiga. A. Vooremaal, A. Polikarpovil ja A. Kovaljovil (mõl. Valgevene) on pool punkti vähem. J. Vetemaal ja H. Pohlal

on 5 ning H. Päärenil 4 p. Liidu-vabariikidest juhib Leedu 24,5 (2), Valgevene 23 (1), Eesti 21 ja Läti 18,5 (1) p. ees.

Mängida jääb veel 3 vooru. **ALAJÕE.** Kohtla-Järve male-festivali viimastes voorudes pa-nid kaasamänginud Moskva meistrid oma paremuse selgelt maksma ja jagasid esikohad oma-vahel. 11 partiist kogusid Georgi Zak 9, Anatoli Dontsenko 8,5, Mark Berkovič 8 ja Boriss Bilu-nov 7,5 punkti. Meie parimana sai Lembit Ott 7 p. Temast pool punkti tahapoole jäid moskva-lanna Irina Lapitskaja ja kohtla-järvelane Anatoli Jemeljanov.

Sportilekt

4 Nr. 99 24. augustil 1981

1. — 13. SEPTEMBRINI JÄÄHOKITURNIIR KANADA KARIKALE

Hiljuti külastas Nõukogude Liitu Kanada tuntud hokitegelane SCOTT BOWMAN. Ta on olnud klubide «Montreal Canadiens» ja «Buffalo Sabres» vanemtreener, samuti NHL-i koondise treener Kanada karikaturniiril 1976 ja 1979. Praegu on ta klubi «Buffalo Sabres» peamäenedžer. Alljärgnevalt lühendatult tema vastused ajakirja «Fizkultura i Sport» korrespondendi Boriss Levini küsimustele.

Tahaks teada, millal ja kuidas algab hokimängijate ettevalmistus Kanadas?

«Minu meelest algab see ettevalmistus väga vara. Minu poeg on kõigest seitsmene, kuid on juba kaks aastat hokiga tegelnud. Seejuures on harrastajate eesmärgiks isegi treeningul võita. Vanemad ei ole niivõrd huvitatud sellest, et nende poeg omandaks hoki aabitsatarkusi, kuivõrd sellest, kui resultatiivne ta on või kui edukalt ta kaitses mängib. Paradoks küll, kuid samuti segab võistluste liiga hea organisatsioon. Laps jäetakse automaatselt mängurõõmust ja tegevusvabadusest ilma.

Tahaksin väga, et laste ettevalmistus Kanadas toimuks taas nii, nagu vanasti. 20—30 aastat tagasi mängisid poisikesed välisväljakutel oma lõbuks. Umbes 100 päeva aastas võimaldab pidev külm hokit harrastada hooaegselt, mis varustatud primitiivsete 10×20 m väljakutega. Praegu on aga lood sellised, et 12. eluaastaks on neil kõrgi kalendrimängudest, kus eelkõige hinnatakse just tulemust.

Iga kanadalane peab end hokis suureks spetsialistiks. Seepärast on vanemad tihti peale esimesed treenerid ja nende õpetamismeetod rajaneb eeskätt püüdel teha pojast uut Bobby Orri.

Kuidas andekast noorest meistrit kasvatada? 25-aastane treeneristaaž on mind veennud selles, et juunioril on meistriks saamiseks vaja: head uisutamisoskust, mehisust, oskust õppida, pidevat soovi mängida ja treenida.

Milles on lastetreeneri spetsiifika?

«Hoki tulevik sõltub lastetreeneri professionaalsusest, tasemest, teadmistest, headusest ja kindlakäelisusest. Ta peab välja selgitama poisi võimed, õpetama teda mõnuga mängima ja heitlema; õpetama talle söödu- ja pealeviskekunsti, mõtlemist ja partneri mõistmist. Lastetreeneril tuleb tööd nii korraldada, et iga andekas poiss saaks oma individuaalsust ilmutada ja tugevaid külgi arendada. Ja siis luuakse meeskonnas tugevate omapäraste mängijate sulam.

Viimasel ajal on hakatud Kanadas lastetreenerid nende professionaalse taseme järgi klassifitseerima. Viis liiki diplomeid määravad kindlaks viis ettevalmistusastet. Viies aste on kõrgeim. Kuid see ei tähenda sugugi, et esimese astme diplomiga treener peab kõige noorematega töötama. Olen seisukohal, et just selles eas peab lastega töötama kõrge kvalifikatsiooniga treener, kogemuste ja hea vaistuga spets. Treeneriks võib saada 20. eluaastast alates. Õpitakse vastavatel kursustel, praktika tehakse läbi klubides. Mina õpetan kursustel.»

Kanada profiklubide noored saavad ettevalmistuse niinimetatud farmklubides. Kuidas toimub üleminek põhikoosseisu?

«Vastan sellele küsimusele oma kogemuste najal, mis olen saanud klubis «Buffalo

Sabres» töötades. Kui ma meeskonna vastu võtsin, olin rabatud sellest, kui rahul olid mängijad enesega nii elus kui jään. Eriti torkas see silma «Montreal Canadiensiga» võrreldes. Seadsin sisse süsteemi, mille järgi igal aastal vahetatakse kohustuslikult välja kaks põhikoosseisu mängijat. Eelistan noore hokimehe entusiasmi ja usinust isegi veidi paremini mängiva kogenud sportlase enesekindlusele. Hokis on mõiste «nälgijane mängija». Seesugust on treenerile väga vaja. Kuid ta peab hästi mängima. Seda ilmingimata.

Kandidaate valime 18. eluaastast peale ja registreerime nad klubi liikmeks. Alles 20-aastaselt on neil õigus elukutseliseks saada. Juunioride meeskond asub klubi juures ja treeneritel on võimalik pidevalt selle kasvu jälgida. Valik on rangelt individuaalne. Tuleb ette, et resultatiivne sportlane ei pääse meeskonda, kui ta ei ole end kolmikusse mänginud. Ma ei saa lubada, et kaks töötaksid ühe, isegi resultatiivse heaks. See on lubamatu luksus.

NHL-i koondis väljakutevõistlustel oli eredate individuaalsuste meeskond, kuid mina oleksin eelistanud sellel turniiril klubi «Montreal Canadiens» osavõttu: seal on meeskond, tema vaim, uhkus ja nägu. Kuid kollektiivis peab kindlasti ka staare olema, nende järgi joondub meeskond.»

Kas töötate hokimeestega individuaalselt?

«Minu funktsioonid meeskonna üldises juhtimises mängu ajal piirduvad taktikaga konkreetse vastase vastu. Eri- list tähelepanu osutan psühholoogilisele ettevalmistusele. Tean, et enamikule mängijast ma ei meeldi, kuid lugu peavad nad minust kõik. Treenerina ma meestega individuaalselt ei töötanud. See on minu reegel. Ent tuleb ka erandeid ette, mil ma sportlast abistan. Siis on tegu ainult noorega.»

Järelikult tulevad meeskonda küpsed meistrid?

«See on reegel, millel erandeid ei ole. Minu eesmärk on teda koosseisu sulatada, allutada tema tegevus meeskonna huvidele. Mis puutub kehalises ettevalmistusse, siis on meestel aega selle tõstmiseks hooaja lõpust kuni 15. septembrini. Mulle see probleem peavalu ei tee.»

Käib igivana vaidlus: kas paremad väravavahid on Euroopas või Kanadas? Kas Kanada väravavahid teevad eriettevalmistust?

«Kanadas valib nooruk ise, kas ta hakkab mängima väravas või ei. Kuna ei ole ju teste, mis selgitaksid välja väravavahivõimeid. Üksnes tema veendumus, tahe väravas mängida on peamine tegur. Meie väravavahidel on ju märksa raskem mängida — väljakud on väiksemad. Arvan, et Kanadas on häid väravavahte rohkem, kuid kaheldamatu liider on siiski Tretjak.

NHL-i 21 klubis on viis treenerit, kes töötavad täienävalt väravavahidega individuaalprogrammi alusel.»

Olete 25 aastat treenerina töötanud. Kuidas hoki on selle aja jooksul muutunud?

«Hoki on saanud ilmselt ründava suuna. Praegu on mäng mõeldamatu kaitsjate

KANADA HOKIST

osavõtuta rünnakuist. Siit ka teine strateegia. Hokimängijad on muutunud võimsamaks, kehaliselt tugevamaks ja kiiremaks. Hokitööstus on suure progressi läbi teinud — jää, kepid, uisud, kaitsevahendid ja vorm. Ja loomulikult on hokit muutnud ka raha. See on teinud mängust erilise tootmisharu.»

Millised on nüüdishoki peaprobleemid?

«Õppida mängima, ründama ja kaitsma. On märgata lõhet nende kahe liini vahel. Peamine on organiseerida kaitset, nihutada seda ette, rünnaku liini poole ja sellega suurendada kaitsjate resultatiivsust. On täpseid andmeid, et kohutumistes NSV Liidu meeskondadega viskavad meie kaitsjad ühe värava nelja mängu kohta. Vähe!»

Millist põhimõtet praktiseerite meeskonna komplekteerimisel?

«Tasakaalustatud viisikute printsiipi. Meie hokis on üha rohkem raskeid, kurnavaid ja teravaid mängu. Seepärast võib üksnes ühtlane meeskond turniiridel edukalt esineda. Ükski viisik ei tohi teistele alla jääda.»

Mida eelistate: kas treeningutel kätteõpitud kombinatsioon või improvisatsioon?

«Treeningutel eelistan söödukunsti õpetamist. Ideaalne variant: improvisatsioonielementidega kollektiivne mäng.»

Meie hokis arutati probleemi: kas mängida kolme või nelja edurivikolmikuga? Teie arvamus?

«Ühe meeskonna mängijate ettevalmistuse erinev tase sundis treenereid mänguresursse otsima. Igaks matšiks peab neli ründekolmikut valmis olema. Kuid mängima peab kolm: head mehed peavad rohkem mängima. Neljas lahendab vajaduse korral lokaalseid ülesandeid: vastase kõige ohtlikuma kolmiku neutraliseerimine, tempo tõstmine või alandamine jne.»

On teada, et praktiseerite meeskonna juhtimist raadio teel treeningutel ja isegi mängus. Kas teile ei tundu, et säärase meetod teeb sportlastest teatud määral robotid?

«Sel uuendusel on kahtlemata nii positiivseid kui ka negatiivseid külgi. Kõik sõltub treeneri kvalifikatsioonist, tema fantaasiast, loomungulistest ettevalmistustest. Ja muidugi mõõdutundest. Treeneril pole vaja dikteerida hokimehe igat sammu, igat liigutust. Hea on sobival hetkel ette öelda, tähelepanu juhtida, vihjata...»

Millised negatiivsed momentid nüüdishokis teid häirivad?

«Paljudes matšides on konkurentsivaim nii tugev ja meeskondade heitlus nii terav, lausa antisportlik, et see suretab võitlusvaimu, moonutab mängu mõtet.»

Kuid siin on ka treenerite käsi mängus?

«Ei vaidle vastu.»

Nõukogude ja Kanada klubid ning koondised on juba 27 aastat kohtunud. Mida on konkurendid teineteiselt omandanud?

«Arutasime seda küsimust Anatoli Tarassoviga, keda pean maailma üheks suurimaks hokispetsiks. Leidsime, et kanadalased on hakanud rohkem ja paremini sõitma, treeningutel intensiivsemalt töötama ja ainult sutike puhkama. Nõukogude hokimehed aga sagedamini peale viskama, vähem söötma ja rohkem manööverdama...»

Kanada jäähokiprofessionaalid ei taha kaotada. Sattunud tagajajajale, võtavad kanadalased kasutusele jõulise pressingu. Kui nende mängule lubatud ja lubamatu piiril vastavad partnerid jõu- võtetega, algavad vastastikused intsidendid.

Juuresolev pilt on tehtud tänavu Göteborgis peetud MM-võistlustel. Rootsi ja Kanada mängus tuli kohtunikel kähmlevaid mängijaid sageli lahutada.

Foto ajakirjast «STADION» (TSSV).

25.

Kujutades ette, kuidas Rose ja Kelly Cristina mind pärast rasket mängu Vila Belmiroste koju ootavad, hakkas mängust taas tõusma. Olin uuesti tulvil indu. 1967. aastal tegin «Santosega» kaasa 67 mängus ja lõin 55 väravat. Ainsana segas mind vajadus reisienda minna, sest kuidagi ei tahtnud perekonna juurest lahkuda. Kuid «Santos» viibis pidevalt võistlusreisidel.

1967. aasta kaks esimest kuud viibisime nagu tavaliselt «Santosega» Lõuna-Ameerika tur-

neel. Alates mai lõpust aga kaks kuud Aafrikas ja Euroopas. Kõik oli samuti nagu eelnenud aastailgi. Kõige sügavamad olid Aafrikast kogutud muljed. Seda ei saanud võrreldagi aastate eest Egiptuses viibimisega. Tihti peale silmitsesid inimesed mind nagu jumalat. Olin neile ideaal, mida võib saavutada mustanahaline riigis, kus puuduvad rassilised eelarvamused. Kehastasin neile nende kõiki soove, mul oli õnnestunud «valgel» maal kuulsaks ja rikkaks saada. Ehk tõin neile ka tillukese lootuse pääseda kunagi vaesusest.

Kuhu ka saabusime, kõikjal sama pilt: tuhanded inimesed ootasid lennuki maandumist, mürdsid läbi kõigist takistustest ning kogunesid juba siis lennuki tiibade alla, kui propellerid veel tiirlesid. Nad soovisid vaid mind näha, mind puudutada. Staadionid olid inimestest tulvil, osa pealtvaatajaid olid juba varahommikul kohad sisse võtnud. Mõned olid oodanud enam kui ööpäeva, et näha ainult musta sportlast, kes sügavast vaesusest ja viletsusest õnne ning rikkusest jõudnud. Nad tahtsid mind silmast silma näha, sest uskusid, et olen vaid raadio ja televisiooni poolt väljamõeldud kuju.

Nood stseenid liigutasid mind veel hiljemgi. Üht südamust ei saa ma aga iialgi unustada. See juhtus Senegalis, Dakaris. Nagu ikka olid tribüünid tulvil uudishimulikke, kelle ainsaks sooviks näha kuulsat «Santose»

meeskonda nende musta staari Pelega. Nad unustasid oma meeskonna ja juubeldasid meile. Tundsin end suurepärases vormis ning tahtsin parima etenduse pakkuda. Juba esimese kümne minuti jooksul sain kahel korral palli, triblasi ümber terve vastase «üheteistkümnene» — väravavaht kaasa arvatud, ning lõin kaks väravat. Pärast teist tabamust märkas väravavahti kätt tõstvat ning ennast välja vahetada paluvat — ta nuttis, nagu oleks tal süda murdunud. Ma polnud kunagi varem nutvat väravavahti näinud, kuid too mees lahkus kibedalt nuuksudes. Asemele tuli varuväravavaht. Tajusin, et olin teinud rohkem kui ainult kaks kavalat väravat lõõnud — ma olin teda kodupubliku ees tolaks teinud. Pärast mängu läksin vastaste riietusruumi ning soovisin väravavahiga vestelda, talle kaastunnet avaldada ja seletada, et see on ju ainult mäng, et «Santos» on kogenud meeskond. Tahtsin lihtsalt midagi teha teda aitamiseks. Kuid ta keeldus minuga vestlemast ning end minule näitamas. Pärast seda vahejuhtumit tundsin end tükk aega kehvalt.

1968. aasta lendas samuti nagu kõik eelmisedki. Rohkem mängu, rohkem väravaid, Kelly Cristina sirgus aina suuremaks ja kaunimaks ning see huvitas mind teinekord rohkem kui mõõdalöödud värav või vigastus. «Santosel» oli 1968 klubi ajaloo edukaim aasta. Pidasime 81 kohtumist, lõin 59 väravat. Võitsime viis

Sportilekt

6

Nr. 99
24. augustil
1981

● IX Aasia mängude organi-seerimiskomitee võitis vastu otsu-se korraldada need 1982. a. no-vembris-detsembris. Mängude korraldamisõigus on India ja lä-biiviimispagiks Delhi.

● Nagu teatati Jugoslaaviast, on tänavused laskmise EM-võist-lused (14.—22. sept.) Budvast üle viidud Titogradis.

● Austraallane G. Unger on teinud arvutusi selgitamaks tuule mõju kergejõustiku heitealadel. Unger arvates kahaneb kuuli-tõuke tulemus õhufakistuse mõjul (täielik tuulevaikus) 0,9%, vasa-raheites koguni 2,5%. Kettaheite-andvat kuni 5 m/sek. puhuv vastutuul tulemusele juurde kuni 10% (samadel tingimustel vähe-neb kuulitõukesuldaat 0,8% ja vasaraheites 1%). Seevastu päri-tuul 5 m/sek. annab kuulitõukes juurde kuni 0,5%, vasaraheites 0,9%, kettaheites mõjub aga ne-gatiivselt (—2,5%).

● 1982. a. jalgpalli MM-võist-luste finaalturniiri organiseerimis-komitee teatel saavad kõik aja-kiirjanikud enda käsutusse kaasas-kantava telefoniaparaadi, mis või-maldab võtta otseühenduse üks-kõik millistest paigast.

● Maailma kõrgeimale mäe-tipule Mount Everestile on ajava-hemikus 1953—1980 tõusnud 107 inimest 16 riigist. 5 neist on vii-binud tipus kahel korral: šerpad Gombu (1963, 1965), Pertemba (1975, 1979) ja laskumisel huk-kunud Ang Fu (1978, 1979), jaapanlane I. Kato (1973, 1980) ja austerlane R. Messner (1978, 1980). Mäetipu alistajate hulgas on ka 4 naist: jaapanlanna Y. Tabei (1975), tiibetlanna Fantog (1975), poolatar W. Rutkiewicz (1978) ja läänesakslanna H. Schmatz (1979), kes samuti huk-kus laskumisel.

● Järjekõrdsed meeskondade maailma karikavõistlused maa-hokis saavad teoks 29. det. 1981—11. jaan. 1982 Indias, Bom-bays. Osavõtjad jaotatakse kahte alagruppi: esimeses mängivad Argentiina, Hispaania, SFV, Pakis-tan, Poola ja Uus-Meremaa, teis-es Inglismaa, Austraalia, Hol-land, India, Malaisia ja NSV Liit.

● Šveitsi firma «Omega Elec-tronic» sõlmis kokkuleppe 1982. a. kergejõustiku EM-võistluste or-ganiseerimiskomiteega, mille ko-haselt paigaldatakse Ateena «Ko-logre» staadionile 2 hiigeltab-lood mõõtudega 22×94 m. Peale informatsiooni on tablood võima-lik edastada võistluste fragmente, telesaateid jne.

● Tänavu tehti esmakordselt dopingukontrolli Euroopa klubi-de jalgpallikarikasarjade finaali-matšide ajal. Nagu teatas UEFA president Artemio Franchi, te-

hakse dopingukontrolli karikasar-ja mängudes pisteliselt ka edas-pidi.

● Milaanos lõppes Rahvuslike Olümpiakomiteede Alalise Peaassamblee istungjärg. Esinda-tud olid 126 rahvuslikku olümpia-komiteed. Selle organisatsioo-ni presidendiks kinnitati Pedro Ramirez Vazquez (Mehhiko), nea-sekretäriks Marian Renke (Poola). Arutati mitmeid olümpialiikumise-ga seotud küsimusi, kuulati 1988. a. olümpia korraldamisele pre-tendeerivate linnade esindajaid. Järgmine istungjärg toimub 1982. a. Lissabonis.

● Rahvusvahelise Maleliidu Peaassamblee istung toimus At-lantas (USA, Georgia osariik). FIDE uueks liikmeks sai Palestii-na Vabastusorganisatsioon, seega on FIDE liikmete arv nüüd 115. Täpsustati FIDE põhikirja. Järg-mises MM-tsükliis toimub 3 tsoo-nidevahelist turniiri (à 14 osavõt-jat) senise kahe asemel. Õiguse edasivõistlemiseks saavad iga turniiri 2 paremat (kokku mängib pretendentide turniiril ikka 8 osa-võtjat). Lisaks seni tsoonidevahe-listele turniiridele lubatakse said Elo koefitsiendi alusel selle õiguse veel Kasparov ja Beljavs-ki (NSVL), Larsen (Taani), An-dersson (Rootsi), Timman (Holl.) ja Mecking (Brasiilia). Esimese varukoha pälvis Juri Balašov.

● 1988. a. suveolümpiamängu-de korraldamisele kandideerib ka Lõuna-Korea pealinn Sõul. Hiljaaegu välja antud 178-lehe-küljelises prospektis selgitavad Sõuli organisatorid oma võima-lusi. Olümpia tarvis tahetakse eraldada 2 miljonit dollarit, seda selleks, et aastail 1983—1988 valmiks olümpiakeskus, mis seni eksisteerib vaid paberil. Keskus kavatakse ehitada 15 km kau-gusele Sõulist Chamsili, kus praegu on spordisaal (20 000 pealtvaatajat) ja basseini (4000 pealtvaatajat). Kavas on veel ra-jada staadion (100 000 inimesele), velodroom, vehklemis- ja tõst-mishall jne. Eksperdid hindavad Sõuli šansse olümpialinnaks saa-da siiski minimaalseteks.

● Euroopa korvpallikoondise, kes 5. septembril mängib An-karas Türgiga ja 9. septembril Badalonas «Juventudiga», kutsu-sid treenerid Leon Vandel (Bel-gia) ja Antonio Diaz-Miguel (Hisp.) järgmised mängijad: Val-dis Valters, Vladimir Tkatchenko, Aleksandr Mõškin (NSVL), Mirza

Delibašić, Dragan Kicanović, Dra-žen Dalipagić, Ratko Radovano-viç (Jugosl.), Juan Antonio Cor-balan (Hisp.), Pierluigi Marzorati, Renato Villalta (It.), Micky Ber-kowitz (Iisrael), Stanislav Kropi-lak (TSSV), Zric Beugnot (Prants.) ja Mieczyslaw Mlynorski (Poola).

● Pärast pooleaastast vahea-ga on jälle asunud treenima NSV Liidu üks paremaid iluuisu-tamispaare Marina Pestova — Stanislav Leonovič. Vaheae oli tingitud Marina põlvevigastusest. Vabakava kavatakse sõita Aleksandra Pahmutova olümpia-meloodiate järgi.

● USA insenerid on konstruee-rinud uue malemasina. Mehaani-line käsi liigutab malendeid, ma-sinasse on programmeeritud mitu erinevat programmi, ka väljen-dab masin röömu võidu puhul ja pole rahul kaotusega. Nii et kui kellegagi mängida pole, võib osta enesele masinvastase.

● Kitty O'Neill on pälvinud maailma kiireima naise tiitli. Al-vordi soolajärvel sai tema juhitud auto keskmiseks kiiruseks 824,950 km/t. Kihutaja on 158 cm pikk ja kaalub 48 kg, ta on sün-dimisest saadik kurt.

● Sotsialismimaade juulikuu parimaks sportlaseks tunnistati Bratislava «Špordi» ringkõrsituse põhjal SDV ujuja Ute Geweni-ger, kellele järgnesid Rumeenia sportvõimleja Nadia Comaneci ja NSV Liidu vahkleja Vladimir Smirnov.

● Sofias korraldati veteranide ujumisvõistlused. Osavõtjaid, kel-le vanus üle 50 aasta, oli 200. Kõige suuremad auavaldused kuulusid 96-aastasele Kiril Blašev-ile. K. Blašev võitis 1931. aastal esimestel Balkani mängudel 100 m vabaujumise.

● Brasiilia jalgpalliäss Pele on kaasa teinud mitmes filmis. Vii-mati mängis ta peaosas G. Hous-toni linateses «Pögenemine või-du poole». Nüüd on Pelel plaan-is ka režissöörina võimeid proo-vida. Ta töötab filmi «Preili Kais Douradost» kallal. Pele sõnade kohaselt on tegu armastusfilmiga, mille kangelasteks rahvalaulikud.

● Kiievi staadionil «Start» avati mälestustahvel ja mälestus-sammas Kiievi «Dünamo» jalgpalluritele, kes 1942. a. mängi-sid Saksa lennuväe meeskonnaga. Teatavasti võitsid kiievlased sel-le mängu, mille eest neli neist, N. Trusevič, I. Kuzmenko, A. Kli-menko ja N. Korotkih, maksid hiljem oma eluga.

Paljud vaatlejad peavad UTE GEWENIGERIT septembrikuu algu-ses Jugoslaavia linnas Splitis peetavatel Euroopa ujumismeistri-võistlustel kindlaks esikohapretendendiks.

Hiljuti toimunud Saksa DV meistrivõistlustel püstitas Moskva olümpiamängudel 100 m rinnuliujumises ja 4×100 m kombineeritud teateujumises kuldmedali võitnud 17-aastane U. GEWENIGER kaks maailmarekordit. 100 m rinnuli sai ta aja 1.09,39 ja 200 m komp-leksujumises 2.11,73.

TASS-i foto

suurtorniiri. Hakkas tärkama uuesti huvi äri vastu.

Tol aastal tegime teise tuuri Ühendriikides. Mängisime mitmetes linnades. Üllatusega pidin tõdemä, et ma isegi seal täiesti tundmatu polnud. Mui-dugi võisin seal rahumeeli mõõda tänavat uidata või res-torani astuda, kus polnud au-togrammitahtjate summa ega peakelnur viidanud mind teiste-tele tutvustama. Aga siiski tunti Pelet rohkem kui olin arvanud.

Nägin, et see oli jalgpallile täiesti ävastamata maa. Pal-jud inimesed mäletasid jalgpalli enda lapsepõlvest Euroo-pas või olid seda mõnes kol-ledžis harrastanud. Olin veen-dunud, et jalgpall ka seal massisporidiks võiks saada, kui leiduks vaid korralik mees-kond ning vastavad välja-kud. Mõned spordisõbrad mee-nutasid isegi, et USA oli 1930. aasta MM-võistlustel osale-nud, võitnud Belgia ja Para-guaid 3:0, enne kui poolfinaa-lis Argentiinale kaotas.

Juba tollal mõtlesin, et oleks vaja vaid mingit im-pulssi, muutmaks jalgpalli USA-s niisama populaarseks kui ta mujal maailmas on. See oli siis, kui mul ei võinud veel mõttesegi tulla, et võiksin siin mõnes meeskonnas män-gida.

1969. aastaks olid mu võlad «Santosega» klaarid. Võisin uuesti alustada, sedapuhku vaid hoolikamalt. Suurt huvi tundsid minu vastu igasugu-sed firmad reklaamipakku-mistega. Nõustusin ning kum-malisel kombel olid firmad

valmis üha suuremaid sum-masid pakkuma. Nii reklaami-sin kõike — jalgratastest tas-kulambipatareideni, kingadest käekelladeni, spordivahendi-dest kohvini. Sissetulekud suurenesid. Sealjuures liikka-sin üle poolte pakkumistest tagasi: reklaamisin vaid kau-pu, mille kvaliteedis kindel olin ning ei kunagi midagi, mis tubaka või alkoholi-ga seotud.

13.

1969. aasta kevadel tehti mulle uuesti ettepanek män-gida Brasiilia koondises MM-võistlustel. Esialgu keeldusin, sest mälestused Inglismaalt olid liiga värsked. Ma pole eriti ebausklik, kuid kõigil kolmel eelnenud MM-võistlus-sel sain nii rängalt vigastada, et ravi kuid kestis.

Ent oli ka terve hulk asja-olusid, mis sundisid mind seisukohta muutama. Ajalehed olid alustanud 1966. aasta mõõdalaskmist uurimist. Nad tegid seda nii ägedalt, et võis kindel olla asja paranemises. Tehnilise komisjoni koosseis vahetati täielikult. Brasiilia Spordiliitu (CBD) juhtis endi-selt dr. Joao Havelange, kuid tema oli suurte teadmistega mees. Minu otsust mõjutas ka asjaolu, et MM-võistlused peeti Mehhikos. Paljud Euroopa maad olid selle vastu, viida-tesl Mexico ja Toluca kõrgu-sele ning suurele palavusele. Enamikule Ladina-Ameerika maadele ei valmistanud sealne kliima mingit muret. Meie, brasiillased, olemes harjunud mängima palavuses, mille

kõrval Mehhiko oma päris ja-he tundub. Mis kõrgusesse puutub, siis pole meil Brasi-lias küll nimetamisväärsed mägesid, kuid oleme sageli Mexico mänginud, teinekord is-gi kõrgemal, nagu seda on La Paz Boliviast või Bogota Kolumbias. Teadsime, et pas-tava aklimatiseerumise ning korraliku treeninguga võib sellega harjuda.

Et teised virisesid, meie aga mitte, siis alustasime etteval-mistusi teatud eelistega. Ja veel — Mehhikos nähti bra-siillasi meelsasti ja neid võeti alati hästi vastu. Sealsed spor-disõbrad suhtusid meisse kui teretlunud külalistesse, mitte kui vastastesse, nagu see Pa-raguais või Uruguais tavaks on. Teadsime, et sellest asja-olust võib meie eelis saada. Vaevalt, et inglased sellega arvestada võisid; 1966. aasta turniiril võrreldi Inglismaal argentiinlasi loomadega, mis terve Lõuna-Ameerika kiha-ma pani.

Pean siiski tunnistama, et mängus Argentiinaga polnud inglased ükski sellistes halba-des mälestustes süüdi. Osa süüst langeb sakslasest koh-tunikule Kreitleinile, kes koh-tumist ei suutnud vaos hoida. Argentiinlased võinuksid män-gu kergesti võita, suh-tunuksid nad ainult as-jasse tõsisemalt. Nad said hakkama terve hulga vi-gadega ning Kreitlein kihutas mõõda väljakut meeste nime-sid üles kirjutades, kuid ei suutnud respekti võita. Ühek-sa minutit enne poolaja lõppu saatis ta väljakult Argentiina

poolkaitsja Rattini, too aga keeldus lahkumast... Lõpu-tud vaidlused aina katkestasid mängu. Lõpuks olid inglased 1:0 võitnud, argentiinlased ründasid Kreitleini, lõhkusid ta riietusruumi, trummeldasid inglaste riietusruumi ukse pihta ja tegid kõike ebapopu-laarsust võitmaks. Kuid kokku ei andnud see veel kelle-legi õigust neid avalikult sol-vata.

Kõigi 1966. aasta faktide põhjaliku uurimise järel ning silme ees võimalik kolmas maailmameistri tiitel ning Ju-les Rimet' auhinna jäädav võitmine, andsin osavõtuks nõusoleku. Tahtsin lahti saada kujutlusest, et kõigilt MM-võistlustelt naasen vigastatu-na. Lisandus veel võimalus Tostaoga koos mängida, kel-lega me teineteist pimesi mõistsime. See tähendas aga palju.

Ettevalmistused algasid Ai-more Moreira käe all, kuid juba veebruaris vahetas teda välja Joao Saldanha. Ülla-tus! Saldanha treenis viie-kümnenadatel aastatel kaks hooaega Rio «Botafogot», hak-kas aga siis ajakirjanikuks. Ta tundis hästi mitte ainult ala, vaid ka kõigi kõne alla tulla võivate mängijate tuge-vaid ja nõrku külgi. Saldanha oli veel väga temperamenitne ja teinekord talitsematu, kes ainult enda seisukohaga ar-vestas. Olin teda korduvalt imetlenud ning ei leidnud mingit põhjust keelduda tema käe all harjutamast.

Meeskonna koostamisel läh-tus, ta «Santose» meeskon-

nast, keda teiste mängijatega tugevdas. Juba sellega oli ta 1966. aasta rahutuste kõrde likvideerinud. Ta teadis täp-selt, kes peavad olema 22 eel-ringist alustavat meest. Neil 22 mehel laskis ta pidevalt koos mängida. Ta arvestas ka meie seisukohtadega taktikast või treeningumetoodikast, kuid ei pärinud kunagi meie arma-must ühe või teise mängija kohta, nagu seda Inglismaal tehti.

Meie esimene kvalifikatsioo-nimäng toimus 6. augustil 1969. aastal Bogotas Kolum-biaga. Saldanha võitis mees-konda kuus «Santose» mängi-jat, kaks «Cruseirost» ning ühe «Sao Paulost», «Flumi-nensest» ja «Botafogost». Tei-sed klubid pidasid seda «San-tose» eelistamiseks, millega nõustusid ka mõned Rio ja Sao Paulo ajalehed. Saldanha ei lasknud end häirida. Ta selgitas, et vastutajaks on tema, aga mitte ajalehed: ta tahab Brasiilia meeskonna viia Mehhikosse maailmameistri tiitlit võitma, ei midagi roh-kemat. Bogotas võitsime 2:0. Neli päeva hiljem alistasime Venetsueela 5:0, kus Tostao jälle kolm väravat lõi ning kahes teises kaastegev oli.

(Järgneb.)

Spordilekt

Nr. 99
24. augustil
1981

7

TIPPTULEMUSI KIIEVIST

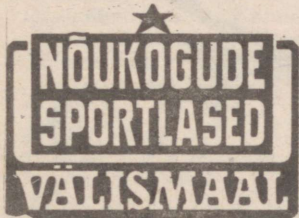
Eile Kievis lõppenud NSV Liidu ja USA ujumismaavõistlus andis üldvõidu 203:141 USA-le (naiste osas 104:60 ja meeste konkurents 99:81).

Võistluste ainsa maailmarekordi püstitas ameeriklane Craig Beardsley 200 m liblikujumises — 1.58,01.

NSV Liidu ujujad tulid toime kahe Euroopa rekordiga: meeste

4x100 m vabalt teateujumises 3.21,69 ja meie maa dublantskoosseis meeste 4x100 m kombinieritud teateujumises 3.44,79-ga.

Üleliidulised rekordid on Sergei Krasjuki 50,83 100 m vabalt, Larissa Gortšakova 1.03,77 ja 1.03,50 100 m selili ja Viktor Kuznetsovi 56,42 100 m seliliujumises.

* KORVPALLURID NEIDUDE EM-VÕISTLUSTE FINAALIS *

BUDAPEST. Ungaris lõppes nädal aega kestnud vennasarveede V suvespartakiaad kümnelt spordialal.

Nõukogude armeesportlased võitsid 43 kuld-, 20 hõbe- ja 21 pronksmedalit, olles 23 riigi esinduse seast edukaim koondis. Hästi esinesid ka Ungari 37 (6+13+18), Poola 36 (7+10+19), Bulgaaria 26 (1+12+13) ja Kuuba armeelased 22 (10+8+4) medaliga.

Kergejõustikuvõistlustel tulid lisaks varemteatatuile NSV Liidu esindusest esikohale Aleksandr Lissitšonok 16.86-ga kolmikühüppes (2. V. Issajev 16.70), Sergei Lobkin 8.03-ga kaugushüppes, Valeri Sapon 29.15,10-ga 10 000 m jooksus, Aleksandr Solomin 1:25.35,3-ga 20 km käimises ja Aleksandr Jitsevitš 50.06-ga 400 m tõkkejooksus.

Keitaheltes parandas Imrich Bugar 67.48-ga TSSV rekordi. 100 ja 200 m jooksus tutvustas esikohtadega Kuuba uut sprinteripõlvkonda Leandro Penalver (10.24 ja 20.92).

Teisel tähtsal spordialal, ujumises paistsid silma Timur Podmarjov 1.05,51 ja 2.19,00-ga 100 ja 200 m rinnuli-, Sergei Kisseljov 56.89-ga 100 m liblik-, Juri Logvin 1.53,37-ga 200 m vaba- ja poolakas Leszek Gorski 4.31,13-ga 400 m kompleksujumises.

EGER. Neidude (19-aastased ja nooremad) 9. Euroopa korvpallimeistrivõistlustel Ungaris alistas NSV Liidu naiskond alagrupiturniiril kõik viis vastast (viimati Jugoslaavia 81:40, Bulgaaria 81:53 ja Itaalia 78:55) ning saavutas 10 punktiga esikoha. Teisena pääses poolfinaali siit kuukits Bulgaaria (9). Edasi tulid Jugoslaavia, Itaalia ja Rootsi 7 ning Holland 5 punktiga.

A-alagrupis olid paremad Prantsusmaa (10) ja Ungari (9) korvpallurid. 5.—8. kohale jäid mängima TSSV (7) ja Soome (7), 9.—12. kohale Hispaania (7) ja Poola (6) nelud.

Poolfinaalides võitis NSV Liidu esindus Ungarit 83:76 ja Prantsusmaa Bulgaariat 72:68. Seega mängivad meistrivõistlustel tiitlikaitsja NSV Liit ja 1979. a. üheksas, Prantsusmaa.

BOGOTA. Järgmised, 9. meeste korvpallimaailmameistrivõistlused korraldatakse aasta pärast (15.—29. aug. 1982. a.) 13 koondise vahel Kolumbias.

Nõukogude korvpallimeeskondadest tutvub praegu võistlusväljakutele NSV Liidu üliõpilaste esindus (koosseisus ka Heino Enden). Alguses võideti USA mängijaist koostatud «All Stars» 100:92 ja Kolumbia koondist 107:80.

Nüüd mängitakse nelikturniiril. Avavoorus oldi üle Kolumbia esindusest 109:75.

OLCHING. Sõeraasõidu meeskondlike MM-võistluste finaal etapile (s. o. nelja parema hulka) pääsesid pärast 1976. aastat taas Nõukogude mootorratturid.

Finaalsõitudes Saksa FV-s kogusid V. Gordejev, V. Kuznetsov, A. Maksimov, M. Starostin ja N. Kornejev aga ainult kokku 3 punkti ning jäid neljandaks.

Nagu 1978. aastal tuli maailmameistriks Taani esindus (O. Olsen, E. Gundersen, T. Knudsen, H. Nielsen, F. Thomsen) 36 punktiga. Muud medalid said Inglismaa (29) ja Saksa FV (28) sõeraasõitjad.

TALLINNA SPORDIINTERNAATKOO

(Tallinn, 200 103 Matrossovi 84, tel. 555-328, 555-374)

võtab vastu uusi õpilasi 1981/82. õppeaastaks VII—XI klassi järgmistele erialadele:

1. võrkpall
2. korvpall
3. kergejõustik
4. klassikaline maadlus
5. laskmine

Katsete algus 26. augustil kell 11 Tallinna Spordiinternaatkoolis.

Märkus: võrk- ja korvpallis võetakse vastu vabariigi noortekondide kandidaate, erandina ka pikakasvulisi, heade kehaliste eeldustega õpilasi.

Sisseastumiseks esitada kas isiklikult kooli kantseleisse või saata posti teel aadressil: Tallinn 200103, Matrossovi 84 hiljemalt 2 päeva enne katsete algust järgmised dokumendid: 1. avaldus kooli direktori nimel,

2. sünnitunnistus (originaal),
3. klassi- või kaheksaklassilise kooli lõputunnistus,
4. järgupilet (kui see olemas),
5. VTK tunnistus,
6. terviseleht (vorm nr. 26),
7. kaitsesüstimiste kaart (vorm nr. 63),
8. iseloomustus endisest koolist,
9. spordikooli või spordiühingu suunamiskiri (kui asub õppima viimaste suunamisel),
10. 4 fotot (3x4 cm).

Märkus: Puudulikult esitatud dokumentidega õpilaskandidaate katsetele ei lubata. Katsetele saabujail kaasa võtta spordiriietus.

Tallinna Spordiinternaatkooli lõpetanud saavad keskkooli lõputunnistuse ja kõrge sportliku kvalifikatsiooni koos õigusega asuda õpinguid jätkama mis tahes NSV Liidu kõrgkoolis.

34. looisimise võidunumbrid:
- 6 49-st — 6, 8, 11, 14, 31 ja 41,
- 5 36-st — 5, 11, 23, 25 ja 30.

13.36,42-ga ESIMENE * KULDSE SPRINDI VÕITIS ALLAN WELLS * THIERRY VIGNERON 5.75

UTRECHT. Hollandis algasid VI Euroopa juunioride (noormehed 1962. ning neid 1963. a. ja hiljem sündinud) kergejõustikumeistrivõistlused 28 riigi noorte osavõtul.

NSV Liidu juunioridel läks hästi kümnevõistlus, kus võideti kaks medalit. Meistrivõistlustel 7918 punktiga Mihhail Romanjuk Lvovist ning pronksmedali 7497 punktiga Sven Reintak Tallinnast. Avapäeval kõik alad võitnud ning 4235 punkti kogunud Torsten Voss jäi lõpuks teiseks (7912) p.).

Neidude 400 m võitis 53,21 sekundiga Irina Ždanova Jenakijevost.

Enamik esikohti (12) läks kolme päevaga (võisteldakse neljal päeval) Saksa DV kergejõustiklastele.

Neist paistsid eelkõige silma Heike Daute 7.02-ga kaugushüppes ja Thomas Schröder 10,14 sekundiga 100 m jooksus.

Kui poleks puhunud taganttuult üle 2 m/sek., oleks 7.02 olnud ka täiskasvanute seas tänava parim maailmas ning 10,14 Euroopas.

Kathrin Böhme võitis 100 m 11,33 ning 100 m tõkkeid Euroopa juunioride rekordi 13,20 sekundiga, Ralf Kowalsky 10 km käimise 39.56,24-ga, Andreas Horn kuulitõuke 18,71, Ines Vogelsang 800 m 2.02,65 ja Diana Sachse kettaheite 57,30-ga.

Bulgaariasse viisid esikoha uus maailmarekordi omanik Antoaneta Todorova 64.12-ga odaviskes ja Kamen Dimitrov 56.62-ga kettaheites.

CELJE. Jugoslaavias korraldatud võistlustel võitis Enn Sellik 5000 m jooksu oma tänavuse tippaja 13.36,42-ga (2. M. Paunović, Jugosl. 14.08,22). Nõukogude kergejõustiklastest tulid esikohale veel Konstantin Volkov teivashüppes 5.50 (2. Vladimir Poljakov 5.30), Jevgeni Mironov kuulitõukes 20.55 (2. J. Lazarevič, Jugosl. 20.49), Tamara Sorokina 1500 m jooksus 4.02,91 (2. U. Bruns, SDV 4.04,06) ja Jelena Popkova kõrgushüppes 1.88-ga. Dainis Kula jäi odaviskes 81.86-ga teiseks 84.74 visanud Detlef Fuhrmanni (SDV) järel.

LÄÄNE-BERLIIN. IAAF-i loal korraldatakse tänava eriauhindadega neli nn. kuldset võistlust.

Kui juunis Gatesheadis võitis 5000 m Barry Smith ja Prahas 10 000 m Michael McLeod, siis möödunud reedel Lääne-Berliini olümpiastadionil läks kuldse sprindis esikoht samuti Briti saarte jooksjale. 100 ja 200 m kokkuvõttes osutus vihmast märjal rajal edukaimaks šotlane Allan Wells. Lühimal distant-sil oli üllatuslikult kiireim

Herman Panzo (10,14) Prantsusmaalt. Olümpiavõitja A. Wells kaotas 0,01 ning USA sprindikuulsused Jeffrey Phillips ja Melvin Lattany 0,07 ja 0,11 sekundiga.

200 meetris oli A. Wellsi ülekaal aga suur (aeg 20,15) ning ta edestas kokkuvõttes teiseks jäänud USA meistrit A. Phillipsit 0,46 sekundiga.

Nii 100 kui 200 m võitjate aegu kui ka naiste 100 m parima, rootslanna Linda Haglund 11,06 sekundit hooaja Euroopa edetabelitesse tippmarkideks kanda aga ei saa, sest kõigil juhtudel oli tuul tagant üle 2 m sekundis.

Nõukogude kergejõustiklastest sai Olga Dvirna 2.00,23-ga teise koha Saksa FV jooksja Margit Klingeri (2.00,06) järel 800 meetris ning Gennadi Valjukevits kolmanda koha 16,81-ga kolmikühüppes. Ungarlane Bela Bakosi hüppas 17.13 ning maailmarekordiomani bra-siillane Joao Carlos de Olivei-ra 16.87.

Muid paremaid: 400 m — W. McCoy 45,60; 800 m — J. Robinson (mõlemad USA-st) ja D. Wagenknecht (SDV) 1.46,56, M. Boit (Keenia) 1.46,57; 1 miil — S. Overt (Ingl.) 3.55,58, S. Scott (USA) 3.55,98; 3000 m — J. Walker (Uus-Meremaa) 7.46,85, K. Fleschen (SFV) 7.48,33; 110 m t.j. — R. Nehemiah 13,18; 400 m t.j. — E. Moses 47,27; 3000 m tak. — H. Marsh (kõik kolm USA-st) 8.18,58, B. Maminski (Poola) 8.19,58; kõrgus — N. Page (USA) 2.24, J. Trzepizur (Poola) 2.24; kaugus — L. Myricks (USA) 8.18; kuul — A. Feuerbach (USA) 20.33; oda — K. Tafelmeier (SFV) 86.54; vasar — K.-H. Riehm (SFV) 76.92.

Naiste 100 m t.j. — L. Langer (Poola) 12,91 (taganttuul üle 2 m/sek.); 400 m t.j. — G. Blaszk (Poola) 56,32; ketas — E. Jahl (SDV) 66.42.

ZÜRICH. 110 m tõkkejooksu maailmarekordi püstitamisel olid Renaldo Nehemiah' (12,93) järel ka järgnevate ajad kõrgeklassilised. Teine olnud Gregory Foster sai 13,03 (kõigi aegade teine tulemus), Samuel Turner 13,38 (kõigi aegade 9.—11.) ning Dedy Cooper (kõik USA-st) 13.49.

Miili rekordijooksus järgnesid Sebastian Coe'le (3.48,53) Michael Boit 3.49,74, Steven Cram (Ingl.) 3.49,95, John Walker 3.50,12, Thomas Wessinghage (SFV) 3.50,95, Vittorio Fontanella (Itaalia) 3.52,31 ning Roy Flynn (Iirimaa) 3.52,95-ga.

5000 meetris jooksis Eamonn Coghlan (Iirimaa) 13.19,13-ga tänava Euroopas esimese ning Markus Ryffel (Sveits) 13.19,74-ga kolmanda aja. Dietmar Millionigi 13.22,68 on Austria rekord. Maailmarekordiomani Henry Rono (Keenia) jäi 13.27,71-ga neljandaks.

* SVEN REINTAKILE EM-VÕISTLUSTE PRONKSMEDAL * ENN SELLIK JUGOSLAAVIAS

400 meetris sai Harald Schmid 45,18-ga hooaja Euroopa tippmargi, kuid jäi ameeriklase Willie Smithi (45,14) järel teiseks.

Naiste 800 m — 1. D. Melinte (Rum.) 1.58,96, 2. M. Manning (USA) 1.59,50, 3. O. Minejeva (NSVL) 1.59,94; 1000 m — 1. J. Januchta (Poola) 2.32,70, O. Dvirna (NSVL) 2.33,04.

SAINT DUEN L'AUMONE. Prantslane Thierry Vigneron ületas Prantsusmaa—Belgia maavõistlusel (237:195) teivashüppes 5.75 ning üritas maailmarekordit 5.85, kuid ebaõnnestunult.

ZAGREB. Euroopa karika-finaali ning ka poolfinaal-võistluste põhjal valiti maailmakarikavõistlusteks meeskond ja naiskond, kes võistleb Euroopast lisaks Saksa DV, NSV Liidu ja Itaalia kergejõustiklastele 4.—6. septembrini Roomas.

Kõige rohkem kuulub koon-disse Poola, Inglismaa (mõlemast kümme) ja Saksa FV (kaheksa) sportlasi.

Meeskond: 100 ja 200 m — A. Wells (Ingl.), 400 m — H. Weber (SFV), 800 m — S. Coe (Ingl.), 1500 m — S. Overt (Ingl.), 5000 m — E. Coghlan (Iirimaa), 10 000 m — M. Vainio (Soome), 4x100 m — K. Zvolinski, Z. Licznarski, L. Dunecki ja M. Woronin (kõik Poolast), 4x400 m — H. Weber, H. Schmid (SFV), D. Jenkins (Ingl.), A. Brijdenbach (Belgia), E. Josjö (Rootsi) ja K. Gijbers (Holl.), 110 m t.j. — J. Ivan (TSSV), 400 m t.j. — H. Schmid (SFV), 3000 m tak. — B. Maminski (Poola), kõrgus — G. Nagel (SFV), teivas — J.-M. Bellot (Prants.), kaugus — L. Szalma (Ungari), kolmik — B. Bakosi (Ungari), kuul — R. Reichenbach (SFV), ketas — I. Bugar (TSSV), vasar — K.-H. Riehm (SFV) ja oda — P. Sinersaari (Soome). Reservis on A. Gonzalez (Prants.) 800 ja 1500 m ning D. Moorcroft (Ingl.) 1500 ja 5000 m jooksus.

Naiskond: 100 m — L. Haglund (Rootsi), 200 ja 400 m — J. Kratochvilova (TSSV), 800 m — J. Januchta (Poola), 1500 m — A. Bukis (Poola), 3000 m — M. Puica (Rum.), 4x100 m — K. Smallwood, W. Hoyte, B. Goddard ja S. Thomas (kõik Inglismaalt), 4x400 m — J. Kratochvilova (TSSV), G. Bussmann (SFV), C. Steger (SFV), J. Hoyte-Smith, V. Elder ja M. Scutt (kõik kolm Inglismaalt), 100 m t.j. — L. Langer (Poola), 400 m t.j. — G. Blaszk (Poola), kõrgus — U. Meyfarth (SFV), kaugus — A. Wlodarczyk (Poola), kuul — H. Fibingero-va (TSSV), ketas — M. Petkova (Bulg.) ja oda — A. Todorova (Bulg.). Reservis F. Lovin (Rum.) 800 ja 1500 m jooksus.

Toimetaja J. PAALMA

TOIMETUSE AADRESS: 200102 Tallinn, Rataskaevu 2 (II korrusel).

TELEFONID: üldtelefon 445-876, toimetaja asetäitja 441-044, sekretariaat 446-165, saavutusspordi osakond 449-932, rahvaspordi ja tehnikaspordi osakond 443-006 ja 602-003, õppiva noorsoo spordi osakond 449-933, rahvusvahelise spordi osakond 449-932, fotograaf ja keeletoimetaja 446-009, korrektorid 681-427.

Pühapäeval alustab toimetust tööd kell 17. «Spordileht» ilmub iga esmaspäeva, kolmapäeva ja reede pärastlõunal. Tellimishind aastaks 6 rbl., pooleks aastaks 3 rbl., kvartaliks 1 rbl. 50 kop., üheks kuuks 50 kop.

ИНДЕКС 69788

«СПОРДИЛЕКТ» («Спортивная газета») — Газета Комитета физкультуры и спорта при СМ СССР и Союза журналистов СССР г.р. Tallinn.

EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkkoda. Tallinn, Pärnu mnt. 67-a.

MB-06964 Tellimise nr. 2777

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

8. KLASSI LÕPETAJAD!

H. Kullmani nim. Kutsekeskkoolis nr. 16 avatakse täiendavalt õppegrupp ehitustisleri erialal (õppeaeg 3 aastat). Avaldusi võetakse vastu 31. augustini. Aadress 202 400 Tartu, Vanemuise 35, telef. 75-691.

Eesti NSV Maleföderatsioon ja P. Kerese nim. Vabariiklik Malemaja avaldavad sügavat kaastunnet Anto Remmelile isa

ALEKSEI REMMELI surma puhul.

